

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Agenția Națională Transport Auto,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu
Răspundere Limitată „Cerealtrans-Grup” împotriva Agenției Naționale Transport
Auto cu privire la anularea procesului verbal de control,
împotriva deciziei din 07 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 13 august 2015, SRL „Cerealtrans-Grup”, prin intermediul avocatului Fiodor Gujuman, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Agenției Naționale Transport Auto solicitând anularea procesului-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 privind controlul sarcinii pe osie cu aplicarea taxei duble în mărime de 10634,62 lei, deoarece a fost emis cu încălcarea procedurii și contrar prevederilor legii.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 13 iulie 2015 ora 18:15 echipa de control a Agenției Naționale Transport Auto a întocmit ilegal în privința SRL „Cerealtrans-Grup” procesul-verbal nr. 900319 privind controlul sarcinii pe osie cu aplicarea taxei duble în sumă de 10634,62 lei. În rezultatul efectuării controlului inopinat, Agenția Națională Transport Auto a indicat că au fost periclitare prevederile Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau gabarite ce depășesc limitele admise, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1073 din 01 octombrie 2007.

Menționează că, șoferul a refuzat să facă explicații în scris și să primească primul exemplar al actului contestat, fapt indicat în procesul-verbal de către agentul constatator. Procesul verbal a fost expediat prin mandat poștal și a luat cunoștință de acesta la 15 iulie 2015.

La 31 iulie 2015, Agenția Națională Transport Auto a recepționat cererea prealabilă prin care a fost contestat procesul-verbal nr. 900319 privind controlul sarcinii pe osie. Prin scrisoarea nr.02/1-1-5124 din 05 august 2015, Agenția Națională Transport Auto i-a informat despre respingerea cererii prealabile ca neîntemeiată.

Susține că, decizia Agenției Naționale Transport Auto este contrară prevederilor legale, deoarece la întocmirea procesului-verbal contestat s-au comis abateri esențiale. Argumentul Agenției Naționale Transport Auto precum că procesul-verbal nu este un proces-verbal cu privire la contravenție și prevederile Codului Contravențional nu ar fi aplicabile, în opinia reclamantului, este neîntemeiat, deoarece prin ordinul nr. 69 din 17 aprilie 2014 al Ministerului Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, formularele proceselor-verbale aprobate prin prezentul ordin sunt utilizate de colaboratorii Agenției Naționale Transport Auto desemnați cu drept de control.

Declară că, în rezultatul verificării efectuate de către Agenția Națională Transport Auto, prin cântărirea mijlocului de transport, a fost depistată o depășire a greutății totale maxime admise cu 11,62 tone, ce constituie o abatere de la prevederile pct. 5 din Regulamentul cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau gabarite ce depășesc limitele admise, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1073 din 01 octombrie 2007. Conform pct. 7 din formularul procesului-verbal, în urma controlului, bonul de cântărire se anexează. Anexarea bonului de cântărire nu s-a efectuat, ceea ce constituie o abatere de la Regulament. Conform pct. 71 din Regulament, pe lângă amenda prevăzută de Codul Contravențional, se aplică și tariful dublu al taxei stabilite pentru depășirea greutății. Atât cât nu a fost sancționat cu amendă contravențională, nu poate fi aplicat și tariful dublu al taxei stabilite.

Precizează că, Regulamentul menționat stabilește noțiunile cum ar fi greutatea, dimensiunile, termenii, autorizațiile, pe când despre conținutul procesului-verbal nu se indică și astfel nu poate fi considerată motivată și întemeiată poziția colaboratorului Agenției Naționale Transport Auto. Refuzul de a semna procesul-verbal, se consemnează în procesul-verbal și se adeverește prin semnătura a cel puțin 2 martori cu indicarea datelor acestora. Lipsa semnăturilor martorilor constituie o abatere esențială, protocolară, care duce la nulitatea procesului-verbal, pentru că are un caracter imperativ și este obligatoriu de respectat.

Indică că, șoferului nu i-au fost aduse la cunoștință de către colaboratorul Agenției Naționale Transport Auto drepturile și obligațiile sale, i s-a îngrădit dreptul de a face obiecții sau a prezenta probe în apărarea sa. La întocmirea procesului-verbal, au fost admise abateri și derogări de la cerințele legii, fiindu-i încălcat reclamantului dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, dreptul la apărare și prezentarea probelor.

Susține că, Regulamentul invocat nu a trecut expertiza juridică, deoarece contrasemnătura Ministerului Justiției al Republicii Moldova lipsește. Ori, conform art. 40, 41 din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003, avizul autorităților și instituțiilor interesate, precum și proiectul de act normativ este supus în mod obligatoriu unei expertize juridice pentru a se verifica dacă nu contravine Constituției Republicii Moldova, legislației naționale, tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte, precum și normelor tehnicii legislative.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Cerialtrans-Grup” și s-a anulat ca fiind ilegal procesul-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 privind controlul sarcinii pe osie întocmit de Agenția Națională Transport Auto.

Prin decizia din 07 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Agenția Națională Transport Auto și s-a menținut hotărârea din 13 octombrie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău.

La 06 aprilie 2017, Agenția Națională Transport Auto a declarat recurs împotriva deciziei din 07 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel la examinarea cauzei nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei date, ceea ce indică la faptul că decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Consideră că instanța de apel neîntemeiat a constatat încălcarea procedurii de verificare a masei totale, neavând probe despre funcționalitatea cântarului sau amplasarea acestuia, în același timp făcând abstracție de faptul că intimatul vădit a depășit cu mult masa totală admisibilă pe traseele naționale.

Precizează că, instanța de apel la stabilirea punctului de control nu a luat în considerare „Schema de organizare a circulației rutiere în preajma punctelor de control”, prezentată în calitate de probă, în temeiul art. 365 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă.

De asemenea, relevă că, intimatul a încălcat legislația Republicii Moldova prin depășirea limitelor de masă admise, deteriorând drumurile publice. Mai mult ca atât, intimatul folosindu-se cu rea-credință de prevederile legale, încearcă să se eschiveze de la achitarea taxelor stabilite de legislație.

Conform art. 434 Cod de procedură civilă, recursul împotriva deciziei se depune în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 07 decembrie 2016, iar recursul a fost declarat de către Agenția Națională Transport Auto la 06 aprilie 2017.

Materialele cauzei atestă expedierea deciziei contestate participanților la proces la 27 ianuarie 2017 (f.d.78) și a fost recepționată de către recurent la 06 februarie 2017, conform ștampilei de intrare (f.d.82).

Astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat la 06 aprilie 2017 de către Agenția Națională Transport Auto, este în termen.

Analizând legalitatea actelor de dispoziție contestate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Agenția Națională Transport Auto drept întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Conform art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul

legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrative, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

La caz, Colegiul constată că, SRL „Cerealtrans-Grup”, prin intermediul avocatului Fiodor Gujuman, înaintând acțiunea în judecată împotriva Agenției Naționale Transport Auto a solicitat anularea procesului-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 privind controlul sarcinii pe osie cu aplicarea taxei duble în mărime de 10634,62 lei.

Judecând cauza, atât instanța de fond, prin hotărârea din 13 octombrie 2015 a Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău, cât și instanța de apel, prin decizia din 07 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, au ajuns la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Cerialtrans-Grup” și au anulat, ca fiind ilegal, procesul-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 privind controlul sarcinii pe osie întocmit de Agenția Națională Transport Auto.

În susținerea concluziei date, instanțele de judecată au reținut că procesul-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 privind controlul sarcinii pe osie întocmit de Agenția Națională Transport Auto a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite de Regulamentul cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1073 din 01.10.2007.

Colegiul constată că concluziile instanțelor de judecată și soluția dată în sensul admiterii acțiunii sunt incorecte, fapt ce rezultă din aprecierea eronată a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu, precum și din aplicarea eronată a legii materiale.

Din materialele dosarului rezultă că la 13 iulie 2015, la punctul de verificare a sarcinii pe osie și greutății totale, în or. Cimișlia, de către colaboratorii Agenției Naționale Transport Auto, abilitați cu funcții de control, a fost stopat mijlocul de transport de model MAN 26403 cu n/î SV AP 444.

În urma verificării mijlocului de transport, în baza documentelor de la bord, s-a constatat o depășire a greutății totale maxime admise cu 11,62 tone, ceea ce constituie o încălcare a prevederilor Regulamentului cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1073 din 01 octombrie 2007.

Ca urmare, în privința SRL „Cerialtrans-Grup” a fost întocmit procesul-verbal privind controlul sarcinii pe osie nr. 900319 din 13 iulie 2015, cu aplicarea taxei duble în mărime de 10634,62 lei, rezultând din prevederile art. 351 alin. (4) din Codul fiscal.

Tot materialul probator atestă că, la 31 iulie 2015 SRL „Cerialtrans-Grup” a depus o cerere prealabilă privind contestarea procesului-verbal din 13 iulie 2015 privind controlul sarcinii pe osie, însă prin răspunsul Agenției Naționale Transport

Auto nr. 02/1-1-5124 din 05.08.2015, SRL „Cerialtrans-Grup” a fost informat despre respingerea cererii prealabile.

Conform art. 8 alin. (1) și (2¹) din Legea drumurilor nr. 509 din 22 iunie 1995, drumurile, inclusiv lucrările de artă, amenajările și echipamentele aferente, trebuie să fie menținute într-o stare tehnică corespunzătoare desfășurării traficului în condiții de siguranță. Circulația pe drumurile publice a mijloacelor de transport cu mase și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise este posibilă numai în cazuri excepționale (pentru transportul obiectelor indivizibile), în baza unei autorizații speciale de transport, eliberată de organul central de specialitate în domeniul drumurilor.

În acest context, se va reține că, modalitatea autorizării, controlului și efectuării pe drumurile publice a transporturilor având masa totală, sarcina masică pe osie și/sau dimensiunile depășite peste limitele admise, este stabilită prin Regulamentul cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1073 din 01 octombrie 2007.

Astfel, conform pct. 67 al Regulamentului menționat supra, verificarea masei totale și sarcinii masice pe osie a vehiculelor se efectuează de către reprezentanții organului împuternicit al administrației publice centrale în domeniul transporturilor și gospodăriei drumurilor, la posturile staționare aflate la punctele de trecere a frontierei de stat, precum și la cele mobile pe teritoriul Republicii Moldova.

Conform pct. 68 din același Regulament, controlul respectării limitelor masice prevăzute în prezentul Regulament se efectuează folosind cântarele care trebuie să corespundă standardelor și normelor metrologice și să fie în stare bună de funcționare. În situațiile în care instalațiile de cântărire nu funcționează sau în lipsa acestora se aplică prevederile punctului 7 din prezentul Regulament.

Iar, conform pct. 7 din același Regulament, în cazurile în care instalațiile de cântărire prevăzute la punctul 68 al prezentului Regulament nu funcționează sau, în lipsa acestora, greutatea totală se stabilește din documentele aflate la bordul autovehiculului: CMR, Carnetul TIR, factura, certificatul de înmatriculare etc., fără comiterea erorilor.

În contextul dat, Colegiul menționează că verificarea masei totale și sarcinii masice pe osie a vehiculelor se efectuează la instalațiile de cântărire, iar în cazul în care aceste instalații lipsesc sau nu funcționează, colaboratorii abilitați cu funcții de control stabilesc greutatea totală din documentele aflate la bordul autovehiculului.

Astfel, din declarațiile părților la proces, relatate în cadrul judecării cauzei, rezultă că inspectorii Agenției Naționale Transport Auto, împuterniciți cu efectuarea controlului asupra îndeplinirii și respectării reglementărilor naționale și internaționale în domeniul transporturilor rutiere, au depistat, în baza facturilor fiscale și a certificatului de înmatriculare a vehiculului, că mijlocul de transport de model MAN 26403 cu n/î SV AP 444 transporta o încărcătură ce depășea greutatea totală maximă admisă cu 11,62 tone, circumstanțe ce nu au fost negate de șoferul transportatorului.

Tot aici, este de reținut că reclamantul nu a indicat nici în cererea prealabilă, nici în cererea de chemare în judecată și nici în cadrul ședințelor de judecată dezacordul cu faptul că masa totală a autovehiculului indicat în procesul-verbal privind sarcina pe osie nu corespunde realității, ci doar s-a referit la faptul că procesul-verbal a fost întocmit de către reprezentanții autorității administrative cu abateri de la regulile de

efectuare a controlului dat, din motiv că procesul-verbal nu corespunde formularului stabilit prin ordinul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii drumurilor nr. 69 din 17.04.2014 și anume în pct.7 al procesului-verbal lipsește inscripția „bonul de cântărire se anexează”.

Cu referire la critica reclamantului privind lipsa „bonului de cântărire”, Colegiul reține ca relevantă precizarea recurentului precum că bonul de cântărire se eliberează doar în condițiile când mijlocul de transport a fost supus cântăririi la instalațiile specializate de cântărire, însă în speță, colaboratorii organului de control au depistat că masa totală a încărcăturii depășește dimensiunile limitelor admise în baza documentelor aflate la bordul autovehiculului.

Or, în Regulamentul cu privire la autorizarea, controlul și efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau dimensiuni ce depășesc limitele admise, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1073 din 01.10.2007, nu se specifică cert că verificarea transportului la posturile mobile pe teritoriul Republicii Moldova se efectuează obligatoriu la instalațiile de cântărire.

La caz, au relevanță și prevederile art. 151 alin (1) al Codului transporturilor rutiere, conform cărora, limita masei totale maxime autorizate a vehiculului rutier utilizat la operațiunile de transport rutier se determină din documentele de transport sau prin asumarea cântăririlor tuturor axelor vehiculului rutier.

Respectiv, Colegiul consideră ca irelevantă ipoteza instanței de fond, menținută și de instanța de apel, precum că, de către echipa de verificare au fost încălcate procedurile de întocmire a procesului-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 și anume colaboratorii organului de control urmau să verifice mijlocul de transport prin cântărire, deoarece conform declarațiilor participanților la proces în apropiere se afla o instalație de cântărire a vehiculelor, iar ulterior, în caz, de imposibilitate, în baza documentelor aflate la bordul autovehiculului inspectorii organului de control urmau să stabilească masa totală a transportului.

În acest context, Colegiul notează că determinarea limitei masei totale maxime autorizate a vehiculelor rutiere se efectuează inclusiv și prin documentele aflate la bordul mijlocului de transport, în cazul în care instalațiile de cântărire lipsesc sau nu funcționează.

Din materialele cauzei rezultă cert că, controlul a fost efectuat de către angajații ANTA la un punct mobil de control și nu în apropiere de o instalație de cântărire. Respectiv, stabilirea masei totale a autovehiculului putea fi efectuată și în baza actelor deținute de către șofer.

De asemenea, Colegiul apreciază critic alegațiile reclamantului precum că procesul-verbal contestat a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 443 Cod contravențional, or, după cum au constatat și instanțele ierarhic inferioare suma de 10634,62 lei aplicată în procesul-verbal din 13 iulie 2015 nu constituie o amendă, ci, în esență, este o taxă prevăzută de legislația fiscală pentru folosirea drumurilor de către autovehiculele a căror dimensiuni depășesc limitele admise.

Astfel, procesul-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 este un act administrativ, întocmit de Agenția Națională Transport Auto, ca urmare a verificării masei totale și sarcinii masice pe osie a vehiculelor, la posturile staționare aflate la punctele de trecere a frontierei de stat, precum și la cele mobile pe teritoriul Republicii Moldova,

fiind reglementat de prevederile art. 349-352 Cod fiscal și nu de Codul contravențional.

Concomitent, sunt inoportune și afirmațiile reclamantului referitor la contrasemnarea procesului-verbal contestat de către doi martori, indicându-se datele acestora, deoarece această situație este aplicabilă doar în cazurile întocmirii proceselor-verbale cu privire la contravenție, în baza prevederilor Codului contravențional, pe când în speță prevederile Codului contravențional nu sunt aplicabile.

În acest context, instanța de recurs conchide că, procesul-verbal contestat de către reclamant corespunde rigorilor, stabilite de legislația în vigoare, prin prisma normelor de drept enunțate supra și temei de anulare a acestuia nu sunt.

Prin urmare, Colegiul reliefă că sunt vădit nefondate argumentele reclamantului referitor la sarcina probațiunii părților în cadrul procedurii contenciosului administrativ, ori, din momentul în care autoritatea administrativă a probat prin înscrisurile pertinente și concludente anexate la materialele cauzei admiterea încălcării de către reclamant și respectarea procedurii de control și sancționare, deja este în sarcina reclamantului de a combate circumstanțele invocate și probate de Agenția Națională Transport Auto.

Astfel, ținând cont de faptul că, procesul-verbal nr. 900319 din 13 iulie 2015 a fost întocmit de Agenția Națională Transport Auto cu respectarea legislației în ceea ce privește efectuarea pe drumurile publice a transporturilor cu greutate și/sau gabarite ce depășesc limitele admise, controlul fiind efectuat cu respectarea competenței și a procedurii stabilite, Colegiul constată că nu se întrunesc temeiurile de nulitate a actului administrativ prevăzute la art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ și respectiv, sunt neîntemeiate concluziile instanței de apel privind admiterea acțiunii în temeiul art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare în mod neîntemeiat au admis pretențiile SRL „Cerealtrans-Grup” cu privire la anularea procesului-verbal de control a sarcinii pe osie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Agenția Națională Transport Auto, de a casa integral decizia din 07 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 octombrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău și de a emite o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Agenția Națională Transport Auto.

Se casează decizia din 07 decembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 13 octombrie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, adoptate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cerealtrans-Grup” împotriva Agenției Naționale Transport Auto cu privire la

anularea procesului verbal de control a sarcinii pe osie și se emite o hotărâre nouă prin care:

- se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Cerealtrans-Grup” împotriva Agenției Naționale Transport Auto cu privire la anularea procesului verbal de control.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Tamara Chișca-Doneva

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală